

CONV 641/03

CERCLE I 14

NOTA

---

van:	het secretariaat
aan:	de Conventie
Betreft:	Studiegroep Hof van Justitie

---

1. Op 17 maart heeft de studiegroep, die onder het voorzitterschap staat van de heer Vitorino, haar werkzaamheden beëindigd en overeenstemming bereikt over de wijze waarop zij in haar eindverslag (CONV 636/03) de vraagstukken die in haar mandaat zijn uiteengezet (CONF 636/03, bijlage) zal verwoorden.
2. Leden van de studiegroep wensten echter ook in te gaan op vraagstukken betreffende de mogelijke rechtsmacht van het Hof van Justitie inzake GBVB-aangelegenheden. Hiertoe zal de studiegroep een extra vergadering houden op vrijdag 4 april 2003 (14.30-16.30 uur) in het gebouw van het Europees Parlement. De heer Vitorino nodigt alle leden van de Conventie die belangstelling hebben voor deze vraagstukken uit om zich voor deze vergadering bij de studiegroep aan te sluiten. De opties van het aan dit document gehechte werkdocument 10 vormen de hoofdmoot van de bespreking.

EUROPESE CONVENTIE
SECRETARIAAT

Brussel, 12 maart 2003

CERCLE I

Werkdocument 10

NOTA

---

van:	het secretariaat
aan:	de Studiegroep Hof van Justitie
Betreft:	Rechterlijke toetsing van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid

---

I. Huidige situatie

Krachtens artikel 46 van het Verdrag betreffende de Europese Unie heeft het Hof geen rechtsmacht in vorderingen tegen handelingen op GBVB-gebied, die betreffende de sluiting van internationale akkoorden op GBVB-gebied inbegrepen. Dergelijke handelingen zijn daarom niet vatbaar voor nietigverklaring door het Hof krachtens artikel 230 van het EG-Verdrag.

Artikel 47 van het VEU zegt echter dat geen enkele bepaling van dat verdrag afbreuk doet aan de bepalingen van het EG-Verdrag. Krachtens artikel 46 van het VEU zijn de bepalingen van het EG-Verdrag die betrekking hebben op de bevoegdheden van het Hof en de uitoefening van die bevoegdheden van toepassing op artikel 47 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. Het Hof is daarom bevoegd te waarborgen dat handelingen houdende sluiting van GBVB-overeenkomsten geen inbreuk maken op de bevoegdheden die de bepalingen van het EG-Verdrag aan de Gemeenschap toekennen ¹.

---

¹ Arrest van het Hof van 12 mei 1998 (luchthaventransit), Commissie tegen Raad, Zaak C-170/96, Jur., blz. I-2763.

Wanneer een optreden op GBVB-gebied voorziet in economische sancties tegen een derde land, zijn implementatiemaatregelen op Gemeenschapsniveau nodig; deze maatregelen worden genomen op basis van de artikelen 60 en 301 VEG. In geval van economische sancties tegen personen wordt artikel 308 VEG gehanteerd. Niettemin heeft de Raad de artikelen 60 en 301 ruim geïnterpreteerd, en ze als rechtsgrondslag gebruikt voor het aannemen van sancties tegen personen of verenigingen die daadwerkelijk macht hebben uitgeoefend over een land of een deel van een land. Het Hof oefent zijn rechterlijke toetsing met betrekking tot al die implementatiemaatregelen uit overeenkomstig het VEG.

II. Opties

1. Met betrekking tot de rechterlijke toetsing door het Hof van Justitie van GBVB-aangelegenheden in het algemeen en internationale akkoorden in het bijzonder, is handhaving van de status quo als omschreven onder I de eerste mogelijkheid. Als hiervoor wordt gekozen valt een wijziging van de redactie van de artikelen 60 en 301 VEG te overwegen, zodat uitdrukkelijk wordt voorzien in de mogelijkheid dat op basis van deze twee bepalingen economische sancties aan personen worden opgelegd.
2. De eerste optie van een uitbreiding van de rechtsmacht van het Hof zou inhouden dat de nationale rechtbanken de mogelijkheid krijgen de prejudiciële procedure voor uitlegging door het Hof van Justitie te gebruiken wanneer zij moeten beslissen in zaken die verband houden met de implementatie door de lidstaten van GBVB-besluiten waaraan zij gevolg moeten geven.
3. In punt I is uiteengezet dat economische sancties tegen personen al vatbaar zijn voor rechterlijke toetsing door het Hof. Als het wenselijk is deze mogelijkheid van beroep uit te breiden tot GBVB-besluiten die andere dan economische gevolgen kunnen hebben voor personen, zou kunnen worden gedacht aan de mogelijkheid personen het recht te geven bij het Hof van Justitie vorderingen in te stellen:
  - tot nietigverklaring van GBVB-besluiten die hen rechtstreeks en individueel raken (bijvoorbeeld een visumverbod), of

- uitsluitend aanspraak te maken op schadevergoeding op basis van de onwettigheid van de handeling, zonder dat het Hof echter het recht heeft de handeling te vernietigen of nietig te verklaren.
4. Er zijn nog andere opties te overwegen die strekken tot een aanzienlijke uitbreiding van de rechtsmacht van het Hof, maar die zullen waarschijnlijk wijzigingen meebrengen voor het institutioneel evenwicht op GBVB-gebied. Er valt vooral te denken aan:
- het aan de instellingen en lidstaten te verlenen recht het Hof te verzoeken om vernietiging van GBVB-besluiten op grond van het feit dat zij zijn genomen in strijd met de grondwet of een internationale rechtsregel waardoor de Unie of alle lidstaten zich gebonden hebben verklaard,
  - uitbreiding van de rechtsmacht van het Hof, op de voorwaarden die van toepassing zijn op gebieden die thans onder het EG-Verdrag vallen, tot GBVB-aangelegenheden.
5. Alle in de punten 2, 3 en 4 genoemde opties van uitbreiding van de rechtsmacht van het Hof, kunnen gevolgen hebben voor de aard van het GBVB; het is noodzakelijk dat de Conventie deze opties bespreekt tijdens haar debat over het GBVB.
6. Met betrekking tot het voorafgaand advies waarin artikel 300, lid 6, VEG voorziet, kan worden overwogen in het Verdrag de mogelijkheid in te voeren dat een instelling of een lidstaat een dergelijk advies vraagt, zodat het Hof van Justitie onderzoekt of een voorgenomen internationaal GBVB-akkoord verenigbaar zou zijn met de bepalingen van de grondwet.
-